

Retningslinjer, spesialpedagogisk hjelp i Barnehagen

Innholdsfortegnelse

1. Retten til spesialpedagogisk hjelp	3
1.1 Andre regler i barnehageloven som gjelder for spesialpedagogisk hjelp	3
1.2 Barnet har en individuell rett.....	4
1.3 Formålet med spesialpedagogisk hjelp	4
1.4 Vilkår	4
1.5 Hva skal hjelpen inneholde.....	5
1.6 Hvem har ansvaret?	5
1.7 Organisering	5
1.8 Krav til kompetanse og bruk av assistent.....	6
1.9 Forholdet til det ordinære barnehagetilbudet.....	6
2. Fasene i saksgangen for spesialpedagogisk hjelp	7
2.1 Den første fasen: bekymringsfasen.....	7
2.2 Den andre fasen: henvisning til PP-tjenesten.....	8
2.3 Den tredje fasen: sakkyndig vurdering av barnets behov.....	9
2.4 Den fjerde fasen: vedtaksfasen	10
2.5 Den femte fasen: planlegging og gjennomføring	11
2.6 Den sjette fasen: evaluering og veien videre.....	11
3. Skillet mellom tilrettelegging av barnehagetilbudet for barn med nedsatt funksjonsevne og spesialpedagogisk hjelp	12
3.1 Tilrettelegging av barnehagetilbudet for barn med nedsatt funksjonsevne:.....	13
3.2 Har barnet behov for spesialpedagogisk hjelp eller tilrettelegging av barnehagetilbudet?:.....	13

1. Retten til spesialpedagogisk hjelp

Barn under opplæringspliktig alder som har et særlig behov for spesialpedagogisk hjelp, har rett til slik hjelp.

Retten til slik spesialpedagogisk hjelp følger av barnehageloven § 31. Det er også andre bestemmelser i barnehageloven kapittel V A som gjelder for spesialpedagogisk hjelp. Det er også andre bestemmelser i barnehageloven kapittel V A som gjelder for spesialpedagogisk hjelp.

Kommunen har plikt å oppfylle retten til spesialpedagogisk hjelp. PP-tjenesten er sakkyndig instans når behovet for spesialpedagogisk hjelp skal vurderes. Retten til spesialpedagogisk hjelp gjelder uavhengig om barnet går i barnehage, eller ikke.

Et barn kan ha behov for spesialpedagogisk hjelp fra fødsel. Den øvre grensen for spesialpedagogisk hjelp er når barnet har nådd opplæringspliktig alder. Den opplæringspliktige alderen inntreer vanligvis det kalenderåret barnet fyller seks år. Dersom barnet har fått utsatt skolestart har barnet rett til spesialpedagogisk hjelp helt frem til barnet begynner på skolen.

Retten til spesialpedagogisk hjelp er en individuell rett som går foran økonomi. Kommunen kan ikke avslå en søknad om spesialpedagogisk hjelp av økonomiske hensyn, det er kun mulig å avslå en søknad om spesialpedagogisk hjelp dersom barnet ikke har «særlige behov».

Departementet har vurdert det slik at foreldrene ikke kan pålegges utgifter knyttet til spesialpedagogisk hjelp eller tegnspråkopplæring. Spesialpedagogisk hjelp er gratis.

1.1 Andre regler i barnehageloven som gjelder for spesialpedagogisk hjelp

- Det er krav om at foreldrene skal samtykke før det blir gjennomført en sakkyndig vurdering og at foreldrene må samtykke i at barnet skal ha spesialpedagogisk hjelp, jf. § 32 første ledd.
- Tilbudet skal så langt det er mulig utformes i samarbeid med foreldrene og deres syn skal tillegges stor vekt, jf. § 32 andre ledd.
- Når kommunen har kommunal PP-tjeneste er det kommunen som har det overordnede ansvar for at det blir utarbeidet en sakkyndig vurdering. Det er PP-tjenesten som har ansvar for å utarbeide den sakkyndige vurderingen. Det er kommunen som fatter enkeltvedtak.

- Det skal utarbeides en årsrapport for barn som mottar spesialpedagogisk hjelp, jf. § 32 tredje ledd.
- PP-tjenesten er sakkyndig instans, jf. § 33.

1.2 Barnet har en individuell rett

Retten til spesialpedagogisk hjelp er en individuell rett. Barn som ikke har begynt på skolen, og som oppfyller vilkåret i § 31, har krav på slik hjelp.

1.3 Formålet med spesialpedagogisk hjelp

Formålet med spesialpedagogisk hjelp er å gi barnet tidlig hjelp og støtte i for eksempel språklige og sosiale ferdigheter. Hjelpen skal bidra til barnets utvikling og læring. Barnet skal bli bedre rustet til å starte på skole.

Barnet skal få den nødvendige hjelpen, slik at barnets vansker blir avhjulpet på et tidlig tidspunkt.

1.4 Vilkår

Vilkår for spesialpedagogisk hjelp er at barnet har et særlig behov for hjelp. Det er kommunen som fatter vedtak om spesialpedagogisk hjelp etter en skjønnsmessig vurdering.

I «særlige behov» ligger det et krav om at barnet må ha et behov som skiller seg fra, eller er mer omfattende enn det behovet på barn med samme alder vanligvis har. I en vurdering er det aktuelt å se på barnets utvikling, læring, evner og forutsetninger.

Retten til spesialpedagogisk hjelp må vurderes på et selvstendig grunnlag. For barn i barnehage skal det i vurderingen også tas standpunkt til om barnets behov kan avhjelpes innenfor det ordinære barnehagetilbudet. PP-tjenesten utreder og tar standpunkt til om barnehagen har nødvendige ressurser og kompetanse.

Hvis barnet har en diagnose, kan dette være et hjelpemiddel ved kartlegging av barnets behov. Diagnosen gir imidlertid ikke automatisk rett til spesialpedagogisk hjelp, og skal heller ikke avveies på grunnlag av en diagnose, eller ikke.

1.5 Hva skal hjelpen inneholde

Hovedformål med spesialpedagogisk hjelp er at barnet får tidlig og nødvendig hjelp. Formålet må ses i sammenheng med formålet for barnehagen og rammeplanens konkretisering av dette.

Hjelpen kan for eksempel omfatte: lekotekvirksomhet, øvings- og stimulerings tiltak og veiledning til personalet. I barnehageloven § 39 barn med behov for alternativ og supplerende kommunikasjon, står det at barn som helt eller delvis mangler funksjonell tale og har behov for alternativ og supplerende kommunikasjon, skal få egnede kommunikasjonsformer og nødvendige kommunikasjons hjelpemidler i barnehagen. Spesialpedagogisk hjelp etter § 31 inkluderer nødvendig opplæring i bruk av alternativ og supplerende kommunikasjon.

ASK omfatter ulike måter å kommunisere på, og blir brukt av mennesker som helt eller delvis mangler tale. Eksempler på kommunikasjonsformer er håndtegn, fotografi, grafiske symboler, konkrete handlinger, væremåter og kroppslige uttrykk.

Når det skal avgjøres hvor og hvordan barnet skal få spesialpedagogisk hjelp, er det viktig at foreldrene tas med på råd. Foreldrenes medvirkning er en forutsetning for at den spesialpedagogiske hjelpen skal fungere på en god måte. Den spesialpedagogiske hjelpen skal alltid inkludere tilbud om foreldreveiledning, dette følger av § 35 andre ledd bokstav f.

1.6 Hvem har ansvaret?

Kommunen har plikt til å oppfylle retten til spesialpedagogisk hjelp jf. Barnehageloven § 31 fjerde ledd, og det er kommunen som har ansvaret for at barnet som har rett til spesialpedagogisk hjelp, faktisk mottar den hjelpen som er fastsatt i vedtaket.

1.7 Organisering

Spesialpedagogisk hjelp kan organiseres på mange måter. Her er det svært viktig at PP-tjenesten som gjør den sakkyndige vurderingen, og kommunen når den fatter enkeltvedtaket, tar stilling til hvem som skal gi hjelpen, og hvordan det skal organiseres.

Det sentrale med den spesialpedagogiske hjelpen er at tiltaket kan bidra til å støtte barnets trivsel og utvikling.

Spesialpedagogisk hjelp kan gis barnet individuelt eller i gruppe, jf § 31 tredje ledd. Hjelpen kan knyttes til barnehage, sosiale og medisinske institusjoner, det kan organiseres egne tiltak, og hjelpen kan også gis av PP-tjenesten eller andre sakkyndige.

Kommunen har det overordnede ansvaret for at barnet får den hjelpen det har krav på.

1.8 Krav til kompetanse og bruk av assistent

I den sakkyndige vurderingen skal det blant annet utredes og tas standpunkt til hvilket omfang av spesialpedagogisk hjelp som er nødvendig, og hvilken kompetanse de som gir hjelpen bør ha. Dette følger av barnehageloven § 19 e andre ledd bokstav e.

Det fremkommer ikke av bestemmelsene at det stilles særskilte kompetansekrav for å kunne gi spesialpedagogisk hjelp, men bestemmelsene bør forstås slik at spesialpedagogisk hjelp bør gis av en person med formell pedagogisk kompetanse.

Bruk av assistent kan kun skje dersom det framstår som forsvarlig. Dersom det anses som nødvendig med innsats fra en assistent i tillegg til pedagogressurs for at barnet skal få ivaretatt retten sin, må dette komme frem klart av enkeltvedtaket.

1.9 Forholdet til det ordinære barnehagetilbudet

Rammeplanen sier at barnehagen skal gi et individuelt tilpasset og likeverdig tilbud. Det er nødvendig å skille mellom det ordinære barnehagetilbudet til barnet og spesialpedagogisk hjelp etter barnehageloven.

Et ordinært barnehagetilbud vil være rettet mot alle barna i barnehagen, men det skal også ha fokus rettet på enkeltbarn.

2. Fasene i saksgangen for spesialpedagogisk hjelp

2.1 Den første fasen: bekymringsfasen

I denne fasen er det foreldrene eller de som kjenner barnet best, for eksempel ansatte i barnehagen eller helsepersonell, er bekymret for barnets utvikling.

Når barnehageansatte mener det kan være behov for spesialpedagogisk hjelp skal dette drøftes med styrer, pedagogisk leder og kollegaer. Det er viktig å være i tidlig dialog med foreldrene slik at de er innforstått med det arbeidet som skjer. Ønsker barnehagen å drøfte dette videre med andre instanser utenfor barnehagen må foreldrene samtykke til dette. Men barnehagen kan drøfte saken anonymt med eksterne instanser. Ved samarbeid med andre må regler for samtykke og taushetsplikt overholdes.

Når barnehagen er bekymret for et barn, bør det være et tett og åpent samarbeid og en god dialog mellom barnehagen og foreldrene. Foreldrene skal ha tydelig og god informasjon; hva vurderer, planlegger og iverksetter barnehagen. Målet er at barnet skal få et godt tilbud hele veien.

Foreldre har rett til å kreve en sakkyndig vurdering for å fastslå om barnet har et særlig behov, og dermed rett til spesialpedagogisk hjelp.

Barnehagepersonalet skal følge med på alle barn og deres trivsel og utvikling i barnehagen. Dette dokumenteres og legges i barnas mapper. Dersom barnehagepersonalet oppdager barn som kan ha behov for spesialpedagogisk hjelp, kan de være aktuelt å igangsette et mer systematisk dokumentasjonsarbeid.

Dersom det vurderes at et barn kan ha behov for spesialpedagogisk hjelp, må det hentes inn samtykke fra foreldrene for at PP-tjenesten kan gjøre en sakkyndig vurdering. Om foreldrene har bedt om å få barnet vurdert, trengs ikke samtykke. I tilfeller der barnevernstjenesten har overtatt omsorgen, er det barnevernstjenesten som har kompetanse til å samtykke en sakkyndigvurdering.

Barnehageloven åpner ikke for at kommunen kan sette absolutte frister for når eventuelle henvendelser om spesialpedagogisk hjelp må være sendt. Foreldre kan når som helst i løpet av året be om en vurdering.

Selv om barnet har rett til spesialpedagogisk hjelp, er det ingen plikt til å motta slik hjelp. Dersom foreldrene ikke gir samtykke til sakkyndig vurdering og/eller til enkeltvedtak om spesialpedagogisk hjelp, blir konsekvensen at barnehagen må forsøke å ivareta barnets behov innenfor det ordinære tilbudet, og barnehagen bør også vurdere om det skal tas videre til barnevernstjenesten. Etter barnehageloven § 46, opplysningsplikt til barnevernet skal enhver som utfører tjeneste eller arbeid etter denne loven i sitt arbeid, være oppmerksom på forhold som kan føre til tiltak fra barnevernstjenesten. Når det er grunn til å tro at et barn med nedsatt funksjonsevne eller et spesielt hjelpetrequende barn ikke får dekket sitt særlige behov for behandling eller opplæring, jf. Barnehageloven § 46 c.

2.2 Den andre fasen: henvisning til PP-tjenesten

Det er krav til samtykke fra foreldre før det blir gjort sakkyndig vurdering. I tilfeller der foreldrene bor hver for seg er det tilstrekkelig at bostedsforelderen samtykker til at det settes i gang sakkyndig vurdering. Samtykke til vedtak om å sette i gang spesialpedagogisk hjelp krever samtykke fra begge foreldrene. Om det ikke foreligger samtykker, kan ikke PP-tjenesten utarbeide en sakkyndig vurdering.

Forutsett at foreldre har gitt samtykke til at det skal foretas en sakkyndig vurdering, og det er meldt bekymring for om et barn har behov for spesialpedagogisk hjelp, sender kommunen, i samarbeid med foreldre, en henvisning til PP-tjenesten om at det ønskes en sakkyndig vurdering av barnet.

Det er PP-tjenesten som skal sørge for at det blir utarbeidet en sakkyndig vurdering, og før kommunen kan fatte vedtak om spesialpedagogisk hjelp må den sakkyndige vurderingen foreligge.

Ved en henvisning skal det legges ved relevant dokumentasjon, en pedagogisk analyse, for eksempel hvordan barnet har respondert på utprøvde tiltak, kartlegginger og utredninger som er gjort av barnehagen.

Ved en førstegangs henvisning til PP-tjenesten vil det være behov for en grundig vurdering av barnets behov for spesialpedagogisk hjelp. Ved gjentatt henvisning til PP-tjenesten er det ofte ikke nødvendig med den samme omfattende vurderingen.

2.3 Den tredje fasen: sakkyndig vurdering av barnets behov

I en sakkyndig vurdering er det to hovedelementer: utredning og tilråding. En utredning innebærer både kartlegging og vurdering, og utgangspunktet for utredningsarbeidet er henvisningsskjema og eventuelle tilleggsopplysninger som følger henvisningen. PP-tjenesten bruker flere ulike kilder og metoder i sine undersøkelser og utredninger: samtale med foreldre, utdypende opplysninger og vurderinger fra barnehagen, egne undersøkelser, observasjoner og annen kartlegging, rapporter og utredninger fra andre sakkyndige og samtale med andre berørte.

Tilrådingen skal gi kommunen informasjon om hvilken hjelp som bør gis barnet, og tar utgangspunkt i de samme punktene som i utredningen. Om barnet går i barnehage skal PP-tjenesten vurdere om det er mulig å gi barnet spesialpedagogisk hjelp uten å ta det ut av barnehagen. Barnet bør ikke nødvendigvis tas ut av fellesskapet, og barnets beste skal være et sentralt moment i PP-tjenestens vurdering.

Den sakkyndige vurderingen skal vise om barnet har særlige behov for spesialpedagogisk hjelp. Den sakkyndige vurderingen må være så utførlig at kommunen ikke er i tvil om hva PP-tjenesten anbefaler når enkeltvedtak om spesialpedagogisk hjelp skal fattes.

Barnehageloven regulerer ikke eksplisitt hvor lenge en sakkyndig vurdering er gyldig, men det må innfortolkes at den sakkyndige vurderingen skal kunne gi kommunen et forsvarlig beslutningsgrunnlag. På bakgrunn av dette bør det derfor komme tydelig fram i den sakkyndige vurderingen hvor lang tid PP-tjenesten vurderer at den gjelder for. Som hovedregel bør vedtaket gjelde for ett år av gangen, men det vil være mulig å treffe enkeltvedtak om spesialpedagogisk hjelp som gjelder for mer enn ett år, dersom barnets behov antas å være rimelig stabilt. Det er viktig å ta hensyn til at barn i førskolealder har en rask utvikling, og barnets behov vil kunne endre seg vesentlig over relativt kort tid. Kommunen bør når det nærmer seg avslutningen av et barnehageår, vurdere hvilke barn som det må treffes enkeltvedtak for før neste barnehageår.

Foreldrene har rett til å gjøre seg kjent med innholdet i den sakkyndige vurderingen og til å uttale seg før det fattes vedtak, jf. § 32 første ledd.

Den sakkyndige vurderingen er ikke bindende, men er en rådgivende uttalelse fra PP-tjenesten til den som skal fatte enkeltvedtaket.

2.4 Den fjerde fasen: vedtaksfasen

Kommunen fattet et enkeltvedtak både når spesialpedagogisk hjelp innvilges og når kommunen mener barnet ikke har rett på spesialpedagogisk hjelp. Enkeltvedtaket må være i samsvar med reglene i barnehageloven kapittel V A, forvaltningsloven og de ulovfestede forvaltningsprinsipper.

Enkeltvedtaket skal angi barnets tilbud klart og tydelig. Et enkeltvedtak skal blant annet si noe om: innholdet – hva slags tilbud får barnet, varigheten – hvor lenge skal hjelpen vare, omfanget – antall timer per år eller uke, organisering – hvor og hvordan skal hjelpen gis, kompetanse – hvem skal utføre hjelpen og tilbud om foreldrerådgivning.

Enkeltvedtaket om spesialpedagogisk hjelp skal være skriftlig. Dette følger av forvaltningsloven § 23, dette er viktig på grunn av barnets rettsikkerhet, dokumentasjon og muligheter for å klage.

Når et enkeltvedtak er fattet, skal foreldrene få informasjon om dette, og denne informasjonen skal gis så snart som mulig. Foreldrene har krav på en begrunnelse for enkeltvedtaket. Begrunnelsen skal vise til reglene enkeltvedtaket bygger på, nevne de faktiske forholdene som enkeltvedtaket bygger på og nevne hovedhensyn som har vært avgjørende ved utøvingen av forvaltningsmessig skjønn.

Enkeltvedtaket skal være individualisert, og er et viktig krav. Barnet har rett etter barnehageloven § 31 en individuell rett til spesialpedagogisk hjelp dersom vilkårene er oppfylt.

Barnehageloven kapittel V A sier ikke noe eksplisitt om hvor lang tid det kan gå før det treffes enkeltvedtak om spesialpedagogisk hjelp. Utgangspunktet er at tilbud skal gis innen rimelig tid, og hva en rimelig tid er – må vurderes i forhold til hva som vil være en forsvarlig saksbehandlingstid. Det kommer frem av forvaltningsloven § 11 a at i forbindelse med enkeltvedtak, skal forvaltningsorganet «forberede og avgjøre saken uten ugrunnet opphold». Det skal gis et foreløpig svar dersom enkeltvedtak ikke kan treffes innen én måned etter at henvendelsen er mottatt, det kommer frem av § 11 a tredje ledd. I det foreløpige svaret skal det oppgis hvorfor henvendelsen ikke kan behandles tidligere, og så langt det er mulig anslå når foreldrene kan vente svar.

Foreldrene kan klage både på avslag om rett til spesialpedagogisk hjelp, på innholdet i vedtaket om spesialpedagogisk hjelp, saksbehandlingen og på manglende utfyllelse av vedtaket.

I PP-tjenestens rutiner for sakkyndig vurdering har foreldrene 1 ukes frist på å uttale seg på innholdet i vurderingen når den mottas, før vedtaket fattes. Foreldrenes uttalelse rettes til oppvekstsjef. Deretter har foreldrene 3 uker frist på å klage på vedtaket som er gjort. Retten til å klage på vedtaket også på et senere tidspunkt, dersom vedtaket ikke følges fratas ikke.

2.5 Den femte fasen: planlegging og gjennomføring

Planleggings- og gjennomføringsfasen starter når kommunen har fattet enkeltvedtak som gir barnet rett til spesialpedagogisk hjelp.

Det vil være hensiktsmessig å lage en plan for den spesialpedagogiske hjelpen, og en slik plan kan inneholde innhold, omfang, organisering av hjelpen, når skal de spesialpedagogiske timene gjennomføres. En konkretisering og ansvarliggjøring knyttet til hvem som skal gjennomføre hjelpen, kan være hensiktsmessig.

Planen for den spesialpedagogiske hjelpen må bygge på enkeltvedtaket. I den sakkyndige vurderingen vil det alltid stå noe om tiltak som barnehagen skal jobbe med, og det vil være hoveddokumentet i utforming av plan for spesialpedagogisk hjelp

2.6 Den sjette fasen: evaluering og veien videre

I forbindelse med evaluering må det vurderes om det er nødvendig å be PP-tjenesten gjøre en ny sakkyndig vurdering, og hvordan overgangen fra barnehage til skole skal løses. PP-tjenesten skriver en sakkyndig vurdering med varighet fra måneder til inntil 3 år, dette kommer an på sakens kompleksitet

En gang i året skal det utarbeides en årsrapport med oversikt over hjelpen barnet har fått og en vurdering av barnets utvikling, jf. barnehageloven § 32 tredje ledd. Det er den som gir hjelpen og som har løpende kontakt med barnet, som har ansvar for å utarbeide rapporten. Årsrapporten skal sendes til foreldrene, kommunen og PP-tjenesten.

Er det behov for videre enkeltvedtak om spesialpedagogisk hjelp eller kan barnet få en tilfredsstillende utvikling uten slik hjelp? Det må vurderes, i samarbeid

med foreldre. Dersom barnets utvikling er relativt stabil og behovet for spesialpedagogisk hjelp er godt dokumentert gjennom tidligere utredninger, kan det være tilstrekkelig å bygge videre på disse utredningene uten å foreta en ny grundig sakkyndig vurdering.

gjentatt henvisning til PP-tjenesten er det i første omgang årsrapporten som danner grunnlaget for kommunens henvendelse.

Alle overganger bør forberedes grundig og planlegges nøye. For barn som har særlige behov kan overganger være mer utfordrende enn for andre barn. Godt samarbeid og god dialog er avgjørende for å gjøre slike overganger best mulig for barnet.

Overgang fra barnehage til skole for barn med særlige behov, krever godt samarbeid og gode forberedelser. Alle aktører må involveres, og kontakt med barnets skole bør opprettes i god tid før skolestart. Foreldrene må samtykke hvis opplysninger om enkeltbarn skal overføres fra barnehagen til skolen. Barn som har hatt behov for spesialpedagogisk hjelp kan ha behov for spesialundervisning når det begynner på skolen, men det er ingen direkte sammenheng mellom disse to typene behov. Dersom barnet som mottar spesialpedagogisk hjelp er skolestarter, er alltid skolen involvert i ansvarsgruppemøter rundt barnet det siste året barnet går i barnehagen.

Der utviklingen er så positiv for barnets behov for spesialpedagogisk hjelp blir helt borte, avsluttes saken. Foreldrene skal være godt informert om slike vurderinger, og foreldrenes synspunkter skal høres. Ved usikkerhet og/eller uenighet bør PP-tjenesten kontaktes og eventuelt gjøre en ny vurdering av barnets behov. Når barnet ikke lengre får spesialpedagogisk hjelp, vil tilbudet bli gitt innenfor rammene av det ordinære barnehagetilbudet. Her er det viktig med et godt samarbeid mellom foreldre og barnehagen, som skal gjøre overgangen til en ordinær barnehagehverdag best mulig.

3. Skillet mellom tilrettelegging av barnehagetilbudet for barn med nedsatt funksjonsevne og spesialpedagogisk hjelp

3.1 Tilrettelegging av barnehagetilbudet for barn med nedsatt funksjonsevne:

Barn med nedsatt funksjonsevne har rett til egnet individuelt tilrettelagt barnehagetilbud, det følger av barnehageloven § 37.

Retten til tilrettelegging skal sikre at barn med nedsatt funksjonsevne får likeverdige utviklings- og aktivitetsmuligheter som andre barn. Det er kommunen som har plikt til å sørge for at barnet får det tilbudet det har krav på etter barnehageloven § 37. Foreldre må involveres før kommunen fatter vedtak og det må innhentes samtykke fra foreldre dersom opplysninger om barnet skal videreformidles andre instanser.

3.2 Har barnet behov for spesialpedagogisk hjelp eller tilrettelegging av barnehagetilbudet?:

Det må vurderes konkret i hver enkelt sak om et barn har behov for spesialpedagogikk eller tilrettelegging, eller begge deler. Skillet kan være uklart, og det viktigste er at barnet får den hjelpen det har behov for og krav på, og at det fattes vedtak som er til barnets beste.

Formålet med spesialpedagogisk hjelp etter § 31 er å gi barn tidlig hjelp og støtte i utvikling og læring. Denne bestemmelsen knytter seg ikke til «nedsatt funksjonsevne», for eksempel vil et barn med talevansker kunne ha rett til spesialpedagogisk hjelp uavhengig av om hun eller han anses for å ha nedsatt funksjonsevne.

Bestemmelsen om individuell tilrettelegging i barnehageloven § 37 gjelder derimot kun for barn med nedsatt funksjonsevne. Formålet med bestemmelsen er å sikre at barn med nedsatt funksjonsevne kan nyttiggjøre seg av barnehagetilbudet på lik linje med andre barn og få likeverdige utviklings- og aktivitetsmuligheter.

For eksempel vil det være snakk om individuell tilrettelegging, og ikke spesialpedagogisk hjelp, dersom et barn trenger ekstra personalressurser for å kunne delta på barnehagens utflukter, eller om barnet har behov for teleslynge for å delta i samlingsstund.

I vurderingen om barnets behov er spesialpedagogisk hjelp, kan vi følge noen momenter:

- har barnet særlige behov?
- skal den spesialpedagogiske hjelpen styrke barnets utvikling og læring?

- Den spesialpedagogiske hjelpen skal bidra til at barnet er bedre rustet til å starte på skolen.
- Har barnet begrenset nytte av det allmennpedagogiske tilbudet som blir gitt?
- Det skal alltid foreligge en sakkyndig vurdering, hjelpen skal evalueres og det skal utarbeides en årlig rapport med vurderingen av barnets utvikling.

I vurderingen av om barnet har behov for tilrettelegging kan vi følge disse momentene:

- Har barnet nedsatt funksjonsevne?
- Trenger barnet tilrettelegging for å kunne nyttiggjøre seg barnehagetilbudet på lik linje med de andre barna i barnehagen,
- Barn med nedsatt funksjonsevne vil ofte, men ikke alltid, ha en legeerklæring som sier noe om diagnose (men det er ikke noe krav om diagnose for å kunne ha rett til tilrettelegging),
- tilretteleggingsbehovet er av en viss varighet og ikke helt forbigående, stiller ikke krav om en sakkyndig vurdering.

Dato: _____.

Signert: _____.

Skrevet november 2023. Berlevåg barnehage.

Tekst hentet fra Udir; veilederen spesialpedagogisk hjelp, og med innspill fra lokal PP-tjeneste.